REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare z
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci; pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov;
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 182 Braşov, Miercuri 20 August (2 Septemvrie) 1908.

La toamnă se numără bobocii.

In numărul său de Duminecă trecută „Budapesti Hirlap" publică in frunte un articol lung, in care preamăreşte pe contele Apponyi. Nu ne impoartă. Dela un organ al său propriu nu se putea aştepta alteeva. Scribii lui spun, că contele ar fi un „spirit mare", se feresc însă de a mărturisi că ambiţia îi este mai mare decât spiritul. Stând lucrul astfel nu e nimic mai firesc decât ca Apponyi să aspire in imprejurările de faţă de a juca el prima violină in guvern. I-se deschide perspectiva. Când — cu ori fără fuziune — partidul independist va ajunge singur tare şi mare, cine să fie şeful guvernului dacă nu Apponyi?

Oamenii lui au avut deci s'arate că ori ce s'ar zice despre Wekerle, Kossuth, Andrassy, tot numai Apponyi e omul situaţiunei. După ce il tămâiază pe câteva coloane cu-o prefăcută discreţiune, il iau in apărare in contra imputării ce i se face din parte maghiară, că ar fi reacţionar, deoarece vrea să susţină şcoala confesională. „Să condamnăm la moarte şcoalele confesionale, să le suprimăm pe toate şi să le inlocuim cu şcoale de stat?" — esclamă ei — „Dar oare avem noi bani pentru a face aceasta? Avem putere? Avem bază de drept? Suntem noi azi intr'o astfel de situaţiune ca să putem pune la ordinea zilei astfel de cestiuni"... Apponyi face dar numai ceeace au făcut şi liberalii Tisza-tatăl şi fiiul, şi ce au trebuit să facă...

Dar Apponyi al nostru, adaugă cei dela „Bud. Hirl.", şi-a câştigat de altă parte mari merite cu legile şcolare, ce le-a adus. „Nu ştim cum vor fi executate legile aceste, căci durere nu ne putem increde îndestul in executarea legilor ungureşti. Dar în Apponyi ne putem increde; întru cât atârnă dela dânsul, el va şti să controleze de ajuns şi executarea.."

Ei bine, dacă Apponyi va exercita acest control aşa cum a arătat in vorbirea ce a ţinut'o Duminecă in comuna Fell — unde a însoţit pe deputatul Saghy, care a făcut darea de seamă alegătorilor săi, atunci nu i-se poate gratula, şi cu atât mai puţin i-se poate gratula naţiei maghiare şi ţării.

Cu amintita ocaziune a luat Apponyi in apărare partidul independist in contra învinuirilor, că şi-ar fi părăsit principiile.

„Ce vreţi?" zise el, „unul care voieşte să se urce pe un munte nu ia drumul drept, ci merge pe cărările ce duc in serpentină sigur pe vârful lui. Aşa face şi coaliţia, îşi urmăreşte ţinta cu incunjur. Teritoriul vamal nu există ce-i drept, dar vina o poartă aceia, cari au cârmuit inaintea noastră şi au făcut cu neputinţă infiinţarea teritorului vamal, încheiând in mod arbitrar tratate pe ani îndelungaţi cu străinătatea; aceste tratate am trebuit să le respectăm".

Vorbă să fie, par că dacă era Apponyi în locul lui Fejervary ar fi putut lucra altfel. Dar acum e lesne să arunce vina in spinarea celor ce au încheiat tratatele de comerciu. Şi in administraţie, zise Apponyi, ni se aruncă în spinare mulţime de rele, pentru cari au să răspundă guvernele anterioare. „Aşa nu de mult inspectorul de şcoale din comitatul Clujului mi a raportat, că şcoalele române de p'acolo au devenit teatru de agitaţiuni contra statului. Nu e corect ca pentru aceste rele să faceţi răspunzător guvernul de faţă" ş. c. l.

Apponyi ştie dar despre ceva de ce nu ştie in comitatul Clujului nimeni afară de drăguţul de inspector, şi groful trăieşte in credinţa, că ştie ce se petrece şi — controlează...

Vai de-o astfel de administraţie şi de trei ori vai de roadele ce le va aduce o astfel de politică şi un astfel de control.

Şi pentru „marele spirit", care dirige azi carul şovinismului îngâmfat şi agresiv, e valabil şi in deplină vigoare adevărul din zicala: La toamnă se numără bobocii!

Propunerea religiei române la şcoalele maghiare. Se ştie, că comitetul conducător al colegiului (gimnaziului) ev. reformat maghiar din Orăştie, a cerut catecheţilor nemaghiari să propună şi ei religia în ungureşte. Catecheţii români din Orăştie, d-nii V. Domşa şi Dr. Tr. Frenţiu au declarat, că lucrul acesta nu-l pot face, fiind limba oficioasă a bisericilor noaste române cea română. S'a cerut intervenirea Consistoriilor la guvern. »Libertatea« află acuma, că dela guvern a venit răspuns consistoriilor şi dela consistorii protopopilor, şi anume: *Guvernul e de părere, că dreptul bisericii de a-şi folosi limba sa religioasă in cele liturgice, nu poate fi atins şi restrâns.* Fiind-că religia e şi ea o tâlcuire a lucrurilor ce se ţin de liturgică, întru cât studiul religiei numai în acest cadru se mişcă, — *nu se poate lua catecheţilor dreptul de a-l preda în limba lor liturgică. — Intrucât însă în oarele de catechisare s'ar propune lucruri, ce cad în afară de studiul liturgic — acelea se poate cere de conducerea gimnaziului, ca să fie predate în ungureşte.* Acesta e înţelesul hotărârii în doi peri a guvernului în această afacere.

Care va să zică: istoria biblică, care în testamentul ei nou nu e decât o tâlcuire a evangheliilor şi a faptelor mântuitorului ori a apostolilor — apoi catechismul mic şi mare care tâlcue simbolul credinţei, rugăciunea domnească (Tatăl nostru) etc. au a fi propuse în limba bisericei. De ai vrea însă să propui istoria bisericească, asta n'ai putea-o face la aceste institute confesionale, cari au luat poziţie contra propunerii religiei nemaghiarilor. Aşa-dar, zice »Libertatea«, e de lipsă o acomodare a planului de propunere a religiei, aşa ca numai material liturgic să se predee.

Convenţia comercială dintre România şi Austro-Ungaria. Din Viena se anunţă, că cu prilejul vizitei primului-ministru român d-l D. A. Sturdza la baronul Aehrenthal 20 August st. n., s'a stabilit o înţelegere cu privire la reluarea tratativelor în vederea încheierei unei convenţii comerciale cu România. Deoarece ministrul de externe autro-ungar va fi ocupat dela 20 Septemvrie la Budapesta cu tratativele cu delegaţiile, e probabil că delegaţii români vor pleca la Budapesta, unde vor pregăti planul nouei convenţii dintre cele două state.

Tratatul comercial austro-sârb »Foaia oficială« publică intrarea în vigoare a convenţiei comerciale cu Serbia dela 1 Sept. 1908. Odată cu textul convenţiei se va elabora şi un manual de orientare, care va fi publicat în curând în gazeta oficială.

Apropiată întrevedere între Ţar şi Wilhelm II. Din Petersburg se anunţă că e lucru stabilit, că în curând va avea loc în apele Finlandei, o întâlnire între Ţar şi împăratul Wilhelm. Autorităţile au primit ordinul de a pregăti yachtul »Standard«, care va pleca la începutul lui Octomvrie în apele finlandeze, având pe bord intreaga familie imperială. Prinţul Mescersky publică în ziarul său »Grajdanin« un articol, prin care-şi exprimă bucuria, că în curând va avea loc o întâlnire între Ţar şi împăratul Wilhelm.

Un discurs al împăratului Wilhelm. Din Strassburg se anunţă, că Sâmbătă cu ocaziunea trecerei în revistă a corpului 15 de armată în prezenţa împăratului, regelui Saxoniei, număroşi principi, un prânz de gală a avut loc. Impăratul Wilhelm a ţinut un toast, prin care şi-a arătat recunoştinţa pentru atitudinea corpului de armată zicând, că a fost un spectacol solemn faptul de a vedea asistând la paradă vechii combatanţi ai moşului său şi a vedea în mijlocul lor, trăind în plină armonie, număroşi vechi soldaţi francezi. Şi trebue să fie aşa, a zis împăratul. Unde există cu adevărat spirit soldăţesc, inimile soldaţilor cântă să fie la olaltă. Impăratul şi-a terminat toastul bând pentru corpul 15 de armată.

La prânzul de gală dat Duminecă, împăratul Wilhelm ţinând un toast a zis: »Sunt fericit a putea exprima convingerea mea cea mai adâncă, că *pacea europeană nu este în pericol*; ea are baze prea puternice spre a putea fi răsturnată de intrigile calomnioase datorite invidiei cătorva indivizi. O puternică garanţie a păcei o dă în prima linie conştiinţa principilor şi oamenilor de stat, cari se simt responsabili de viaţa şi binele popoarelor; apoi este dorinţa popoarelor de a se bucura şi profita de progresele culturei şi de desvoltarea paşnică actuală; pacea mai este asigurată şi prin garanţia pe care o dă poporul german inarmat.«

Tinerimea noastră.

(Studenţimea.)

(Fine.)

Eu mi-am dat silinţa să scormonesc mai mult păcatele, cari sunt fixate adânc în *sufletul* studenţilor noştri şi-am stăruit pe lângă diferite mijloace materiale şi morale, cari ar fi chemate în primul rând, să isgonească aceste păcate, curăţând sufletul tinerimii şi delăturând multele piedeci, cari

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

O escursiune la Praga.

— Fine. —

Urcându-ne în etagiu ne putem delecta în variatele porturi. Toate varietăţile sunt reprezentate prin grupe de 2—5 persoane în mărime naturală, aşa încât omul poate să-şi formeze ideia adevărată despre port, nu numai aşa ca şi când ar fi reprezentat prin păpuşi mici.

In mijlocul unei sale este o grupă mare de oameni tăietori de lemne cu toate uneltele lor.

In altă sală este reprezentat un obiceiu de Rosalii din o regiune a Moraviei. Aceasta grupă este compusă din 6 persoane, din cari 2 călări.

Toate păpuşile costumate, toate lucrările de mână sunt espuse în vitrine colosale, care împrejurare lasă să iasă la iveală mai bine obiectele fiind văzute din oareşicare depărtare, apoi sunt scutite de atingerile persoanelor importune, cari voesc toate să le pipăie şi nu sunt îndestuliţi să le vadă numai.

Mai sunt 3 sale mari în diferitele producte de ceramică, începând dela oalele simple, până la cele mai decorate vase, dar ele nu sunt artistice, ci toate sunt obiecte ale micilor măeştri ale industriei domestice, nu producte ale fabricelor. Să văd aceste obiecte cari să fie făcute în vre-o fabrică, ar putea figura ca obiecte de artă adevărată. Sunt motive tot ţărăneşti, ear la câte un obiect se miră omul cum de cu unelte aşa de simple de cari dispune un olar de pe sate, pot să se producă obiecte de asemenea valoare artistică. Cumcă am drept o dovedeşte aceea că am aflat artişti acolo, cari decopiau diferitele motive de pe căni, tăiere, blide, oale, ulcioare etc.

Altă sală arată lucrurile de piele scobite, împletite.

In altă sală sunt ciopliturile de lemn şi încrestăturile bătelor, cuerelor, cozilor de topoare, care de care mai frumoase.

In o sală sunt aşezaţi cei cu diferitele instrumente muzicale, între cari m'au surprins vre-o două persoane cu cimpoiu, dar cari ca să poată cânta şi din gură, au sub braţul stâng întărit de el un mic foiu, cu care suflau aer în cimpoiu.

In sala cu obiecte agricole se văd şi nişte pluguri ţărăneşti făcute de lemn, apoi o maşină de sămânat, un ciur pentru vânturat, toate făcute de ţărani primitive, dar cari te fac să cugeţi, că acele au servit de model pentru cei cari să zice că au inventat şi perfecţionat acest soiu de maşini agronomice.

Peste tot am învăţat din aceasta vizită, cum are să aprecieze omul cu inimă lucrurile naţionale proprii, să fie acele cât de simple, ele adunate într'un loc pot să producă mult bine unui popor întreg. Am văzut că numai preoţii şi învăţătorii sunt capabili să adune obiectele pentru un muzeu etnografic şi că mare păcat face acela, care abuzând de bunăvoinţa lor îi disgustă dela lucru.

Am învăţat să preţuesc poporul ceh şi pe conducătorii lui, cari nu voiesc nici cum să se despartă de popor, şi tot în cercuri mai largi provoacă contribuirea poporului la toate bunurile naţionale.

M'a frapat modul cum au edificat teatrul lor naţional.

Colecta s'a făcut aşea încât toţi mic cu mare au contribuit cu ceva la edificarea lui, când a fost gata edificiul care a costat două milioane de coroane, în sara inaugurărei s'a iscat un foc, care a distrus tot ce a fost de ars. In timpul stingerei, între poporul care plângea ca copii mici, s'au adunat 20,000 de coroane, într'un an a fost adunată suma de un milion şi jumătate, cu care a şi fost adificat teatrul din nou. Dela un asemenea popor putem se învăţăm.

Lor nu le este ruşine să vorbească limba cehă în societate, nu auzi prin birturi, prăvălii etc. decât limba cehă, numai observând că oamenii sunt străini, să lasă în vorbă cu limba germană.

Numai prin aceasta cinstire a graiului lor şi prin acest exclusivism au ajuns acolo unde sunt şi şi-au perfecţionat limba. Cu exemplu premerge fireşte, toată inteliginţa în frunte cu primariul oraşului, care nu permite ca fiica sa să înveţe nemţeşte.

Asociaţiunea noastră ar trebui să aleagă o persoană pricepătoare, şi cu bunăvoinţă pentru aranjarea muzeului nostru, dar ar trebui să o trimită să înveţe la Praga.

Acuma nu mai este destul, ca oamenii să deie oarecui o slujbă, că Dzeu apoi îi va da mintea recerută. O persoană, care este însărcinată cu împlinirea unui op grandios, are să aibă însuşi gust estetic, voie de lucru şi multă, multă experinţă şi abnegare.

Numai să voim, putem şi noi.

Wällischof, 24/VIII 1908. *R.*

îl împiedecă dela împlinirea chemării sale adevărate și dela munca virtuoasă.

N'am căutat, să fixez puncte reci de program, fiindcă știu foarte bine, că aceste puncte vor rămânea înțepenite pe hârtie, fără ca să agite pe cineva la muncă devotată. Sunt și eu de părerea, că tânărul care vine la universitate, *sufletește* apare deja ca un întreg, pe care fără o muncă conștie altruistă, nu-l poți schimba, dar iarăș sunt hotărât contra părerii, că la universitate nu se poate lucra nimic. Din contră tocmai aici se poate și trebue să se lucre. *Viața dela universitate e singurul teren de luptă, unde se poate reforma sufletul încă flecsibil în chestiuni de naționalitate serioasă și de cultură înaltă ale tinărului.*

Aici numai pot fi paralizate cauzele înșirate mai sus, cari țin tinerimea noastră în decadența de azi. Lipsa de cultură națională, conștiința sistemului de apăsare, lipsa de simțăminte adânci naționale, creșterea rea inconștie din multe familii, rolul interesului personal, mulțimea mediocrităților, influința desastruoasă în mare parte a societății noastre, răul provenit din lipsa de mijloace materiale, stăpânirea mediului rău dela universitate — toate acestea nu pot fi paralizate, decât printr'o *muncă conștie, intensivă și altruistă*, care trebue să-și aibă isvorul în *energia tinerimei însăși*; prin câștigarea de cunoștințe temeinice, cernute toate prin conștiința curată națională; prin studiarea serioasă a *istoriei noastre naționale*; prin întroducerea de *conveniri literare și științifice* (întrebuințez cuvântul »conveniri« fiindcă la noi nu se prea poate vorbi de societate organizată, dată fiind rigoarea regimului de azi, care nu prea aproabă statute!); prin cultivarea unei temeinice *solidarități spirituale*; prin cimentarea *dragostei frățești*, nutrită de idei mari reciproce, și de simțăminte adânci morale; prin înțelegerea și urmarea legii firești, că *nu cei mulți, ci cei puțini* sunt chemați ca să conducă, fiindcă numai puținii întrunesc calități superioare, massa n'are decât îndeosebi datoria, ca să pastreze intactă conștiința națională cultivându-se mereu; prin păstrarea vie a nădejdii, că va trebui să vie un viitor mai bun și pentru noi, date fiind ideile mari de libertate, de egalitate și de dreptate, ce se agită și se colportează în acest veac al luminii; prin *escluderea politicei militante și ofensive* din sînul tinerimii, dar în schimb prin *cultivarea interesului față de toate manifestațiunile politice* din țara noastră; prin înțelegerea, *că nu prin discuțiile pentru fixarea de puncte programatice, ci numai prin simțăminte adânci* moștenite și câștigate, prin muncă desinteresată, care nu trebue prea mult pierdută în discuții teoretice (nu trebue însă esclusă critica sănătoasă!) lipsite de temei și ținte practice, prin teorie și praxă la olaltă vom ajunge la stabilirea și practizarea *adevărului*; prin fixarea *unui plan de acțiune* pentru vacanțe, mai ales pentru cele de vară; prin *jertfele multe materiale* făcute din partea celor avuți ai noștri; prin *ajutorarea și încurajarea* necondiționată a tinerilor buni și meritați; prin *aplicarea dreptății* cuvenite din partea institutelor noastre de ajutorare; prin ținerea de congrese studențești cât se poate de dese și *prin înființarea unei reviste*, care să fie a tuturor studenților români.

Ar fi însă — bine înțeles — cu mult mai îmbucurător, dacă s'ar vindeca răul din rădăcină. Și aceasta s'ar putea face așa, dacă s'ar pune cu mult mai mult pond pe studiatul în școalele noastre. Părinții ar trebui, să-și ție de înaltă datorie morală de a-și trimite copiii mai mult la liceele românești, cari întărindu-se tot mai mult în spiritul național, ar fi singurele foculare de creștere și de cultivare pentru elevii români. Nu stăruesc mult asupra acestui punct, fiindcă îi poate ușor înțelege oricine însemnătatea.

La înșirarea cauzelor nepăsării tinerimii noastre am amintit și școala noastră, dar am accentuat, că aceasta nutrește nepăsarea și apatia în mod *inconștiu*, deci să nu se creadă cumva, că aș fi ajuns în contrazicere. Pentrucă e lucru clar ca lumina zilei, că școala noastră medie făcându-și din menirea sa o menire conștie, acomodânduse înaltelor principii ale însemnătății vieții naționale — ar fi singurul sălaș unde dela început s'ar asigura curățenia sufletului tinerimii noastre.

Acestea sunt în liniamente generale părerile și convingerile mele despre modul și chipul cum să poată eși din sânul tinerimii noastre conducători destoinici ai neamului.

Un tânăr.

Alba-Iulia, 30 Aug. 1908.

Tricolorul cel persecutat. Nu este zi lăsată de Dumnezeu, în care să nu auzim sau să nu vedem că gendarmii sau alte organe polițienești confiscă tricolorul purtat cu atâta dragoste de Români în portul lor, a cărui parte integrantă de mult timp a devenit. Organele statului nostru îl numesc tricolor străin și-l privesc de românesc, prin urmare de contrar statului maghiar.

Insă să venim în clar cu ființa acestui tricolor. El a fost al Ardealului și respective al principelui, și sub aceasta flamură se concentrau trupele ardelene chemate sub arme pe timpul principilor ardeleni, cari residau în capitala Alba-Iulia.

Atât orașul Alba-Iulia cât și comitatul Albei inferioare, în care teritoriu era reședința principilor transilvăneni, până azi au emblemele lor în acest tricolor atât de persecutat — ca o flamură cu colori străine. Cine vrea să se convingă poate vedea acest tricolor în emblema comitatului Albei-inferioare, pusă pe turnul caselor comitatense din Aiud, de unde a-l depărta nici unui gendarm nu i-a plesnit prin mintea șovinistă. Tricolorul acesta deci ar trebui pe basa istorică ținut în cinstea Ardealului acum unit cu țara ungurească și dacă au împreunat țările s'ar putea aștepta, ca organele statului să nu privească acest tricolor de străin și să înceteze cu urmărirea lui, căci sub acea flamură au învins Huniadeștii, Chinez și alți eroi ardeleni, cari se amintesc cu fală în istoria patriei.

Rubin Patiția,
advocat.

De ale congruei — mult așteptate.

Din marginea Câmpiei, August 1908.

Mult Onorată Redacțiune! Prea Veneratul Conzistoriu metropolitan din Blaj cu data de 11 August a. c. Nr. 5537 publică conspectul preoților din Arhidieceza gr. cat., cari fură împărtășiți de ajutorul de stat de 261.525 cor. 57 fil. asemnat ca întregire de congruă pe semestrul II. din anul curent 1908, și pe baza scrisoarei ministeriale din 2 Iunie a. c. Nr. 67.776, zice: (Vă citez din cuvânt în cuvânt, deși e cam încâlcit.) »De cumva parlamentul se va învoi la timpul său, ca întregirea salariilor să se statorească începând din 1 Ianuarie 1908, atunci întregirea aceasta se va asigna și pe semestrul I. al anului 1908; la din contră competința congruală pe anul 1908 va fi a se socoti de satisfácută prin această întregire semestrală. Pentru cazul acesta în aceeași scrisoare ne-a pus în prospect Domnul ministru, *că întru cât pentru unii preoți întregirea aceasta semestrală ar face mai puțin decât subsidiul erarial, ce li s'a asigurat până acum acestora, între marginile escedentului de cassă, ce îl va avea la dispoziție, e aplicat a-l asigna, din considerațiuni de echitate, ajutoare corespunzătoare, ca astfel și în anul acesta de tranziție să capete acea sumă, de care au fost împărtășiți până acum sub titlul de subsidiu*".

Cumcă cu toții ne-am bucurat, dară mai cu samă cei ce am suferit pentru ținuta și convingerile noastre de a fi solidari, nu trebue să mai spun. Dară dacă am cetit cu atențiune acest circular conzistorial, m'am scandalizat văzând că trufașul grof dela culte se desparte cam greu de modul arbitrar, în care s'a distribuit ajutorul de stat de până acum, și astfel ca și când ar voi să strângă mâna celor ce prin umiliri s'au făcut vrednici de el, le promite, că le va întregi suma prin ajutor special, ca întregirea congruală să equivaleze cu ajutorul de stat, ce li s'a asemnat până acum *din motive de echitate.*

Domnul ministru de culte prin această promisiune a sa, deși zice că se razimă pe echitate, vrea să lucre în contra dreptății, fără care nici echitatea nu poate fi. Căci pe care parte din preoțimea noastră gr. cat. ar fi dreptatea? Pe partea acelora doară, cari acum de 10 ani au primit din subsidiul de stat sume mari și s'au înfruptat, ori pe partea acelora, cari fără nici un motiv just au fost lipsiți de acela și au sărăcit? Care a fost scopul acelui subsidiu? Oare nu ca să se ajute preoțimea gr. cat. mai slab dotată? Dară tot »szegényebb jutalmazat« s'a zis în toate scrisorile ministeriale, cu cari s'a distribuit acel ajutor. Și oare câți din cei mai slab dotați au primit sume mari din acela, dacă nu s'au închinat începând dela scriitorul de notar până sus la fișpanul? Și ce echitate poate fi aceea, când o parte a unei corporațiuni, care împlinește aceeași muncă grea, e mai favorită și ajutată chiar în detrimentul și spre indignarea celeilalte?

E bine, dacă echitatea îl îndeamnă pe Domnul ministru de culte, ca celor ce până acum li s'a asemnat sume mari din ajutorul de stat, încât întregirea de congruă nu face cât acel ajutor și de aceea voește a le mai da, atunci dreptatea ar trebui să îl îndemne, ca și nouă, celor ce fără nici un motiv just am fost lipsiți de acel ajutor ori batjocuriți cu sume ridicule, să ne dea ajutoare peste întregirea de congruă și peste congruă, amăsurat stărei materiale și scopului pentru care s'a creat acel ajutor.

Aceasta ar fi echitatea echităților, mama echităței. Atunci și noi cei ce am suferit atâtea șicane, am salta de bucurie. Atunci și noi cei din Ungaria cea pretinsă cultă, ne-am îmbrățișa poate mai cu drag decât Macedo-românii, Grecii și Bulgarii din întunecata Turcie. Căci am vedea, că chiar dreptatea cea adevărată l'a mișcat pe Domnul ministru de culte să ne scoată din starea deplorabilă de secoli întregi. Nu ne îndoim nici pe un moment, că și D-l ministru știe axioma: *„quod uni aequum alteri justum"*.

Pe lângă toată bucuria ce o simțim și cei șicanați până aci, totuși sinceritatea și adevărata iubire frățască nu poate prinde rădăcini între noi, până când știm, că o parte mare dintre frații noștri pur din motive de egoism au lucrat un decenіu întreg în detrimentul cauzei comune. Și chiar din aceea și bazat pe motivele Domnului ministru de culte, Escelenția Sa și Prea Veneratul Conzistor din Blaj ar trebui să soliciteze recompensarea noastră la Inaltul ministeriu. La un caz de reușită scriitorul acestor șire e decis a dona toată recompensa ce i-s'ar da pentru deceniul trecut, în folosul fondului deficienților — și crede, că toți cei ce au suferit ca și dânsul, vor face-o cu plăcere.

Munteanul din Câmpie.

STIRILE ZILEI.

— 19 August v.

In jurul vizitei archiducelui Ferdinand la curtea regală română. In legătură cu svonurile răspândite în pressa streină cu privire la o vizită a archiducelui Francisc Ferdinand la curtea regală română se comunică ziarului »Vaterland« că moștenitorul tronului austro-ungar va pleca într'adevăr în curând la București pentru a vizita familia regală. Regele Carol și regina Elisabeta, au învitat în dese rânduri pe archiducele Francisc Ferdinand să vie în România și archiducele a promis de curând vizita pentru toamna acestui an. Conform dispozițiilor de până acum, principele moștenitor va trebui să sosească la București la 5 Octomvrie.

Starea sănătății Regelui Carol — scrie »Voința Națională« — este foarte satisfăcătoare. După examenul medical făcut de d-l prof. Dr. Noorden, suntem în măsură a desminți toate știrile alarmante, publicate de unele ziare cu privire la sănătatea suveranului nostru. Majestatea Sa Regele, care fusese cam slăbit din pricina regimului lactat ce a urmat, își recapătă din ce în ce forțele și a reînceput preumblările prin parcul castelului Peleș. Zilele acestea suveranul va fi supus unui examen medical special cu razele Röntgen de către d-l Dr. Noorden. D-l prof. Dr. Noorden, contrar decisiunei luată la început, va mai sta cam o săptămână la Sinaia. D-sa va examina mersul regulat al sănătății M. S. Regelui în acest timp.

Congresul studenților români. In vederea congresului studențesc de la Iași studențimea din București a avut o consfătuire Sâmbătă seara. A asistat și d-l Dr. Lascu, care într'un lung discurs a explicat celor adunați rostul congresului. După o lungă discuție aprofundată s'a decis a pro-

---

Epilog

la serbările dela Șimleu ale Asociațiunei.

VII.

„Impresii".

Impresii într'un epilog, ce o mai fi și asta!? — Hai să vedem.

Desigur interesează mai pe mulți — dacă nu mai mult — întâia impresie. A fost cât se poate de — normală. Chiar plăcută. Fețe vesele, oameni împăcați. La serbare românul face impresie de tot bună. Pe urmă însă impresiile au început a se amesteca.

Să începem cu tema care ademenește mai tare pentru impresii: cu țăranul român.

Inainte de amiaza zilei dintâi, mă pusei să privesc pe țăranii adunați la ședința generală. De obicei, cu massele *aceste* de țărani facem o Potemchiniadă, cum spunea un prietin. Căutam să mă conving, de adevăr sau de greșală.

Nu m'am putut convinge de nici una!

Țăranul din Sălaj e tot așa de închis, ca ori și unde. Stă el de vorbă cât stă, dar îndată ce o iai pe întrebări mai cutezate, se face că nu pricepe, sau spune așa de multe de nu mai pricepi tu.

Am căutat deci înzădar, dela vreo zece, să aflu ce părere au ei, în gândul lor adevărat, despre »treaba asta domnească« cu Astra, și peste tot, despre domnii lor.

Trebuia să mă îndestulesc cu strigătele de »trăiască«, ce le auziam *destul de des*, și destul de nepotrivit, în timpul ședinței prime (la a doua n'a mai fost cine să strige) la cari se adaogeau cuvântările »învățate« ale celor doi țerani la banchet și la primire. Amândoi aceștia »au mulțumit domnilor pentrucă au venit să se intereseze de soartea lor«. Amândoi aceștia au fost *frenetic* aplaudați, deși sermanii nu știau de fel ce au putut greși. A fost însă un act de dreptate. »Domnii« fiind mai bogați, trebuiau să fie mai darnici și în »trăiască!«

M'am dat pe lângă țăranii noștri când s'au prins în joc. Chiuiau, și era o veselie ca și când — își petrece românul. Le-a plăcut de ei și lui badea George, și de nenumărate ori li-a făcut cinste cu o hârtie de 20 Coroane. Atunci, să fi auzit »să trăiască«!!! Nu mai voia să încete.

După asta românii se adunară să asculte o conferință menită lor. Conferința era încă departe de a se începe. Ca să le mai treacă din urâtul așteptării, românii începură iarăși:

»Trăiască! Trăiască!« Pauze mici și din nou:

»Trăiască limba romăneascăl«

Zic către o ceată, trecând înainte:

»Trăiască și o *vorbească*!!«

I-a plăcut grozav românului, »pițigătura«. Unii râdeau mai cu poftă, alții mai pe sub mustață: »Așa zo, domnișorule«. De atunci, tot a mai făcut vorbă și cu mine, eu însă nu mai eram curios de nimic să aflu dela ei.

Știam acu ce să cred și despre tonul, parcă mândru, cu care ziceau oratorii țereni: »noi romanii selăgeni!«

Ce-a zis numai părintele Pătcaș?

»Ce-i drept nici asociația nu mult face pentru țărănime, dar în schimb, nici țărănimea nu mult își face de Asociație.« Aproape cuvânt de cuvânt așa — i-a fost în gând, căci de spus a spus'o începând cu a doua parte a propoziției.

Putea s'o spună și așa cum i-a fost în gând. Știți doar cât a adunat la Șimleu »comisia pentru înscrierea de membrii noi.«

Vre-o șapte sute și jumătate coroane! De totului tot puțin.

Șapte sute și ceva coroane a dăruit »Astra la Șimleu« pentru cultivarea poporului. Din asta vor fi mergând câteva sute pentru țărani.

Părintelui Pătcaș i-se putea răspunde: tot atât de puțin face »Astra« și pentru inteligență, și viceversa!

*

Peste tot, interesul pentru »Astra«, pentru mersul ei, și pentru viitorul ei, n'a fost nici pe aci mai viu decât pe aiuri. N'am auzit nicăiri tema de conversație: »Astra«. Inteleg conversații înafară de ședințe, pe stradă, la mese, sau în saloane.

Timp de 6 ciasuri am stat odată în societatea alor vreo zece »fruntași.« »Astra« n'a fost pomenită cu un singur cuvânt!

Să fie asta lipsă de interes? Sau, o dovadă că »Astra« e un așezământ cu un rost cam nelămurit?

*

Nu pot uita de loc pe »distinsul fiu«, care zicea, *fără de a fi contrazis de un singur om*, că el vorbește așa cum îl pot înțelege cei cu cari are treabă, va să zică stricat și prost ca și ei. M'a pus pe gânduri omul ăsta.

Până acum, eu credeam, că dacă Românii de nord nu vorbesc așa de frumos și de corect ca și cei de sud, e de vină numai și numai »a sorții urgie«, cum zicea poetul. Când colo. mă pomenesc cu vorbele acelea. Mă pomenesc cu adevărata cauză a »urgiei sorții«: cu nemărginita prostie românească.

Frate Dobrescule, ia încă o pildă pentru mediocritatea rassei noastre!

Vezi-ne, pentru noi graiul e încă tot *numai* un mijloc de înțelegere, și nicidecât un material de estetică totodată*)!...

*) Autorul pare a uita cu totul de poezia

pune colegilor dela Iaşi, precum şi celorlalţi din alte părţi, ca congresul având în vedere caracterul său general să poarte numirea de: »Congresul naţional al studenţilor români de pretutindeni«. Pe urmă s'a ales »Comitetul de organizaţie« al studenţilor din Bucureşti, având de preşedinte pe d-l Dr. N. Gomoiu şi s'a decis a propune tinerimei dela Iaşi şi din streinătate ca în vederea stabilirei definitive a programului să se ţină zilele apropiate din partea reprezentanţilor de pretutindeni o intimă consfătuire în Iaşi.

Necrolog. In Sibiiu a încetat din viaţă *Cornelia Bunea*, fiica domnului protopop gr. cat. A. Bunea, după îndelungate şi grele suferinţe în etate de 17½ ani. Inmormântarea a avut loc Luni, în 31 August n. a. c. la 2 oare d. a. din capela cimiterului ev. aug. de pe promenada de jos. Odihnească în pace! Adresăm întristatei familii sincere condolenţe.

Vizita conziliului municipal al Parisului la Praga. Preşedintele conziliului municipal al Parisului, Cheriveux, care s'a întors din Copenhaga, a convocat pe membrii conziliului la o şedinţă extraordinară, în care s'a discutat invitaţiunea adresată de conziliul comunal din Praga, care roagă pe conziliierii municipali ai Parisului să viziteze oraşul Praga. Conziliul municipal al Parisului a hotărât, ca să viziteze în corpore oraşul Praga, la 2 Septemvrie n.

O mişcătoare convorbire cu Tolstoi. »Pester Lloyd« primeşte următoarea telegramă din Petersburg: De câteva zile, presentimentul morţei pare că stăpâneşte pe Leo Tolstoi. Acum de curând, el a zis următoarele unui prieten:

— Ştiu, o văd şi sunt convins că voiu muri, dar credeţi-mă că în sufletul meu nu e nici urmă de frică. Pe cât de încredinţat sunt că voiu muri, pe atât de apropiat îmi pare locul unde mă duc. Aşi vrea să încrucişez braţele şi să închid ochii, pentru a pleca în lunga şi vecinica călătorie... Văd că vrei să mă întrerupi şi ştiu ce-mi vei spune: vrei să zici că nimeni nu se desparte bucuros de o viaţă bună. M'am surprins adesea având gândul acesta şi m'am întrebat dacă nu cumva pregătirea, cu care aştept moartea, nu e rezultatul unei disperari profunde. Fiecare artist superior e vesel când ajunge la sfârşitul unei piese grele. Povara grea a vieţii mele, greaua povară a luptei, care mă sileşte să arăt lumei bilanţul vieţii mele, m'au învins cu o putere covârşitoare. Nu mi-e greu să mă despart de familia mea şi de vieaţă«.

Dela oficiul de dare al oraşului primim spre publicare următoarele: In sensul §-lui 16 al art. de lege XLIV din 1883 se aduce la cunoştinţa publică, că consemnările pentru fixarea dării de venit general după darea de câştig cl. III pe anul 1908 şi după dările, la cari sunt supuse întreprinderile şi reuniunile publice, sunt expuse spre esaminare publică timp de 8 zile adecă de la 1 Septemvrie până la inclusive 8 Septemvrie 1908 de la 8—12 oare a. m. în localul oficiului de dare orăşenesc (Strada Argintarilor nr. 5 partere). Contribuabilii se fac atenţi ca eventuale reclamaţiuni au să le îndrepte numai în contra adausului de venit general statorit în consemnările susindicate şi anume: a) acei contribuabili, cărora li-s'a fost prescris încă în anul 1907 sus citatele soiuri de dări, au să-şi înainteze reclamaţiunile în termin de 15 zile de la publicare, adecă până la 23 Septemvrie a. c. şi b) acei contribuabili, cărora pe anul 1908 dările susindicate li-s'au prescris pentru prima dată, au să-şi înainteze reclamaţiunile tot în termen de 15 zile, socotite însă de la ziua în care această datorie de dare a dânşilor li-s'a petrecut în coala de dare. Reclamaţiunile întrate mai târziu de terminii arătaţi vor fi neconditionat respinse ca întârziate.

Fiindcă acum pe anul 1908 toate soiurile de dare sunt prescrise deja, de aceea provocăm pe toţi contribuabilii a se prezenta la subscrisul oficiu cu coalele lor de dare spre a li-se induce în aceiea suma ce datoresc în dare.

O provocare. Comisarul autorităţii industriale, Dozsa István, ne roagă a publica următoarele: Deoarece nu mi-a succes a găsi în registrul măeştrilor nici al calfelor şi ucenicilor de pe teritorul oraşului Braşov pe industriaşul numit Szabo Geza, în calitate de comisar al corporaţiunii industriale din Braşov, provoc pe susnumitul individ, dacă se află pe teritorul oraşului Braşov, să se prezinte în cel mai scurt timp la mine, în interesul său propriu.

Sultanul va călători în Europa. In ultimele zile s'a vorbit mult de plănuita călătorie a sultanului Abdul Hamid. Unele ziare susţin însă, că Sultanul nu va putea întreprinde această călătorie, în care avea de scop să viziteze pe diferiţi monarchi europeni, deoarece coranul opreşte pe califul musulmanilor de a păşi pe pământul ghiaurilor, decât atunci când pleacă să cucerească ţările lor. Ziarele spun că sultanul ar putea face această călătorie, bazându-se pe un precedent creat de sultanul Abdul Aziz. Acesta, voind să viziteze pe preşedintele Franţei, chemase într'o zi pe şeik-ul islam, cerându-i să găsească un paragraf din coran, care să poată fi tălmăcit în senzul, că sultanul are dreptul să meargă în streinătate. Şeikul nu găsi însă un asemenea pasagiu şi fu înlocuit. Acelaşi lucru se întâmplă şi cu succesorul său. In sfârşit cel de al treilea şeic reuşi să găsească soluţia: el spuse sultanului că poate călători, cu condiţiunea ca la sosirea în ţara necredincioşilor să se tragă o salvă de tunuri, aşa ca aparenţele să fie salvate cel puţin. De câteva zile întreaga pressă turcă e mai liberă şi spune, că Sultanul are dreptul de a călători ca şi ceilalţi suverani, şi că religiunea nu se opune la această călătorie, în care Abdul Hamid va putea vizita pe monarchii europeni.

Nenorocire la manevre de artilerie. Din Tillach (Austria) se telegrafiază, că la manevrele regimentului al treilea de artilerie de munte s'a întâmplat o mare nenorocire. In timpul marşului o ghiulea, care se afla într'un tun, luă foc şi eşind din ţeavă lovi pe un soldat, care mergea în urma tunului rupându-i capul şi mâinile. Restul corpului a fost aruncat la o distanţă enormă.

Prietenie turco-bulgară. Sâmbătă a sosit în Constantinopol un grup de escursionişti bulgari, cari au fost primiţi foarte călduros de membrii comitetului tinerilor turci. S'au rostit numeroase cuvântări din ambele părţi accentuându-se faptul, că în timpul regimului despotic domnea o răceală între cele două popoare. De acum încolo Turcia şi Bulgaria vor fi ca două ţări surori şi se vor sili să menţină şi pe viitor această frăţie.

Se află de vânzare »Gazeta de Transilvania« din anii 1838—1845 compactată în pânză, fiecare an separat, şi »Telegraful român« din anii 1853—1857, asemenea compactat. Cine doreşte să aibă colecţiunile aceste preţioase şi rare, să se adreseze la doamna Ana văd. Iacob Mureşan n. Ienei Kolozsvár, Heltai ut 5.

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“ se poate comanda direct sau prin librării cu preţul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria şi 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România şi străinătate.

Venitul curat ce va rezulta din desfacerea ediţiei jubilare, a „Gazetei“ *se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziariştilor români din Transilvania şi Ungaria.*

Şi totuşi, de culţi, suntem cei mai culţi, uzăm şi abuzăm mai lacom decât ori şi cine de privilegiile, adesa nedrepte ale oamenilor culţi.

O singură iertare pot avea cei ce mi-au »inspirat« aceste rânduri: ei *nu ştiu* vorbi *altfel* decum vorbesc! M'am convins repede.

Şi o singură, dar mare mângâiere putem avea: *femeia română* are şi în Sălaj gusturi mai alese pentru »arta graiului« ca şi pentru orice fineţă şi frumseţă, decât bărbatul român. Sălăgencele vorbesc cu multă graţie româneşte! Şi mi-se pare, ce e mai mângâietor, vorbesc cu plăcere! La Şimleu am auzit vorbă străină, ungurească, peste aşteptare de puţină.

Adevăratul epilog.

S'a întâmplat deci şi la Şimleu ca pretutindeni la adunările generale ale »Astrei«: în şedinţe ca şi la petreceri, *Românul se ştie cel puţin insufleţi.*

Ceeace pentru Sălaj însă, înseamnă mult!

Moci, 20/VIII. *S. C. Dan.*

poporală română ce o găsim pretutindeni în toată frumseţa ei, în Sălagiu ca şi în alte părţi. — Nota Corect.

Veturia Roman şi soţul său *Dr. Ioan Neagoe*, în numele lor şi al consângenilor, cu inima sdrobită de durere anunţă, că neuitatul lor tată, respective socru

Iosif Roman,

advocat, preşedintele societăţii fondului pentru înfiinţarea unei şcoale de fete române în Orade, membru în direcţiunea institutului de credit „Bihoreana“, fost vice-comite şi protopretore în penziune,

după grele suferinţe şi primirea sf. Taine ale muribunzilor, a încetat din viaţă în 29 August 1908 st. n. la 4 oare d. m. în etate de 80 ani. Rămăşiţele pământeşti ale adormitului se vor aşeza spre odihnă vecinică după prohodul săvârşit în catedrala gr. cat. din Oradea-mare în 31 August 1908 st n. la 4 oare d. m. în cimiterul din Vărad-Ujvaros. Sfânta liturgie întru repausul sufletului adormitului se va celebra în catedrala gr. cat din Orade în 1 Septemvrie st. n. dimineaţa la 7 oare.

Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Patriarchul nu se astâmpără.

Acordarea Constituţiei în Turcia — scrie »Românul dela Pind« — a zăpăcit cu desăvârşire pe călugării din Fanar, cari îşi frâng mânile de năcaz, fiindcă o să le scape prada din ghiare.

Privilegiile Patriarchiei, de cari călugării greci făceau atâta caz, sunt menite să dispară cu desăvârşire în faţa Constituţiei, toate naţionalităţile având aceleaşi drepturi şi datorii.

Din ştirile publicate în numerele precedente ale ziarului nostru, precum şi din cele ce publicăm astăzi, se vede, că călugării greci au fost nevoiţi în unele localităţi să se împace cu Românii şi să viziteze chiar şcolile româneşti.

Lucrul acesta n'a convenit de loc călugărilor din Fanar şi în special şefului lor, patriarhul Ioachim al III-lea, care s'a grăbit *să le facă aspre mustrări* pentru această faptă a lor.

Aşa, o telegramă sosită din Constantinopol spune, că I. P. S. S. Patriarhul a trimes admonestări Mitropolitului din Ohrida şi Preaspa pentru faptul, că a îndrăznit să facă o vizită la şcoala română din Cruşova.

Sărmanii călugări nu s'au convins încă că s'au dus timpurile, în cari manoperile şi minciunile lor sfruntate erau ascultate şi puse în aplicare. Nu s'au convins, încă, că de acuma înainte nu o să-şi poată face de cap afurisând şi izgonind de prin locaşurile sfinte pe români, a căror vină n'a fost şi nu este alta, decât aceea, că doresc să se instruiască şi să se roage lui Dumnezeu în limba maternă.

Sperăm să avem convingerea deplină, că noua administraţie, precum şi noile legi, care se vor vota de cătră parlamentul din Constantinopol, vor pune în imposibilitate pe Patriarch ca şi pe călugării săi, de a mai putea teroriza biata populaţiune românească.

Odată cu aceasta va dispare şi legenda creată de aceşti călugări, că creştinii nu se vor putea libera de jugul apăsător al tiraniei, de cât dacă vor lupta şi ei pentru realizarea *»marei idei«*.

Convocare.

Despărţ. Alba-Iulia, aparţinător »Reuniunei învăţătorilor gr. cat. din Archidiecesa de Alba-Iulia şi Făgăraş, în sensul §. 21 din statute, îşi va ţinea adunarea generală de toamnă Sâmbătă în 5 Septembrie 1908 în şcoala gr. cat. din Intregalde, — la care se invită toţi membrii fundatori, ordinari şi ajutători de pe teritorul acestui despărţ. — precum şi cei ce doresc înaintarea învăţământului nostru poporal, după următorul: Program:

Şedinţa I. 1. Dimineaţa la 8 oare participare în corpore la serviciul divin. 2. »Ziua primă de şcoală«, prelegere practică din Intuiţiune 3. »Descrierea comunei«, prelegere practică din Gheografie, 4. Deschiderea adunării prin cuvântul prezidial. 5. Constatarea membrilor. 6. Cetirea procesului verbal din adunarea precedentă, 7. Raportul cassarului şi bibliotecarului. 8. Esmiterea comisiunelor: a) pentru clasificarea prelegerilor practice şi disertaţiilor, b) pentru censurarea cassei, încasarea taxelor şi susceperea de membrii. 9. »Biserica, şcoala şi misiunea lor, ca instituţiunii culturale« disertaţie, de Ioan Domşa. 10. Suspendarea şedinţei I. *Şedinţa II.* 11. »Cum trebue cultivate plantele, cari pot aduce venit economilor din Munţi, disertaţie. 12. Alte disertaţii ce se vor insinua prezidiului până în presara adunării. 13. Raportul comisiunilor din p. 8. 14. Alegerea comisiunei pentru verificarea procesului verbal. 15. Designarea locului, prelegătorului şi disertanţilor pentru adunarea viitoare. 16. Eventuale propuneri. 17. Alegerea oficialilor despărţ. 18. Inchiderea adunării.

Ighin 18 August 1908.

Ioan Domşa prezid. *Ioan Udrea* notar.

Nota. Mersul va fi în 2 grupuri unul va pleca dela Ighiu, celalalt dela Benic. — Fie-care grup va pleca Vineri în 4 Sept. la 1 oară p. m.

ULTIME ŞTIRI.

Viena, 1 Sept. Maj. Sa Monarchul a dăruit pentru familiile căzute victimă incendiului din Stambul suma de cor. 15.000.

Viena, 1 Sept. Agrarienii din Austria au ţinut în diferite oraşe ale Austriei întruniri sgomotoase, protestând în contra inactivării tratatului austro-sârb.

Belgrad, 1 Sept. Foaia oficială publică sancţionarea legei privitoare la tratatul comercial încheiat între Serbia şi Austro-Ungaria.

Berlin, 1 Sept. Princesa Luisa de Belgia, fiica regelui Belgiei, care a sosit împreună cu amantul ei Mattasich în oraşul Aachen, a fost provocată de autorităţi să părăsească în timp de 8 zile teritoriul statului german.

Glume.

Un client protestează la birt că şervetul e murdar.

Birtaşul cătră alţi clienţi: »Auzi mofturosul! O sută de inşi s'au şters până acum cu el, şi nici unul n'a mai zis nimic!«

*

La un negustor de animale.

— Aş voi un câne, zice o tânără văduvă.

— Alb, sur, pătat?

— Negru, foarte negru... sunt în doliu.

*

La un examen de fizică:

Profesorul: Cari sunt proprietăţile căldurii?

Elevul: Căldura dilată corpurile, le lungeşte şi le măreşte, pe când frigul le strânge, le scurtează şi le micşorează.

Profesorul: Un exemplu.

Elevul: In timpul verii ziua, din pricina căldurii, se lungeşte, iar în timpul iernii, când e frig, se scurtează.

Bibliografie.

Vasile C. Osvadă. „Băncile populare din România“. Cu un adaus informativ Preţul 1 coroană.

Mihai Eminescu. „Poezii“, c'o notiţă biografică de Ioan Sânduleseu. Ediţia II, complectată şi adăugită. Preţul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. „Poezii“, premiate de Academie. In Biblioteca pentru toţi sub numărul 286—287. Preţul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. „Femeea Indărătnică“, comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (In Biblioteca pentru toţi. No. 284. Preţul 30 bani. Porto 5 bani.

Ecaterina Colonel Steriad. „Buna Menageră“. Carte de bucate practică, care coprinde recete dela cele mai fine mâncări prăjituri, gelatine, creme, conserve, dulceţuri, după bucătăria fină din România Preţul cărţei e de 5 coroane, plus 30 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce

ANUNCIURI

(inserțiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrisei administrațiuni. In casul publicări unui anunciu mai mult se oară se face scădământ care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazetei Trans."

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei"

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.